

Sygnatura akt XII C 1303/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 23 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: p.o. stażysty Wojciech Frącek

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2015 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko M. K. (1)

- o nakazanie

1. Oddała powództwo,
2. Kosztami procesu obciąża powódkę i w związku z tym zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ M. M.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 maja 2014 r. **powódka B. W.** wniosła o nakazanie pozwanej M. K. (1), aby na swój koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia wysłała listem poleconym adresowanym do powódki na jej adres zamieszkania oraz na adresy wszystkich osób, którym doręczono postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. o zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego na mieniu B. M. w sprawie (...) prowadzonej przez Prokuraturę (...), podpisane własnoręcznie przez pozwaną o następującej treści: „M. K. (1) Prokurator (...) wyraża ubolewanie z powodu naruszenia dóbr osobistych Pani B. W.. Wyrażam ubolewanie z powodu naruszenia czci, godności, dobrego imienia i dobrej sławy Pani B. W. poprzez bezprawne wskazanie jej osoby jako współsprawcy i podejrzanej w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. o zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego na mieniu B. M. w sprawie (...) prowadzonej przez Prokuraturę (...).”.

W uzasadnieniu podała, że bezprawnym działaniem pozwanej było wskazanie osoby powódki jako współsprawcy i podejrzanej w rozumieniu art. 71 § 1 kpk w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. o zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego na mieniu podejrzanego B. M., które zostało doręczone podejrzanemu i innym osobom, w sytuacji, gdy do dnia 11 lutego 2013 r. nie wydano w stosunku do powódki żadnego postanowienia o przedstawieniu zarzutów w tej sprawie. Z powyższego powódka wywodzi naruszenie swoich dóbr osobistych w postaci czci i godności, jak i dobrego imienia oraz dobrej sławy, jako przedsiębiorcy. Powódka wskazała, że do dnia 11 lutego 2013 r. nie miała w wyżej wskazanym postępowaniu statusu osoby podejrzanej, bowiem nie wydano w stosunku do niej odpowiedniego postanowienia ani nie postawiono jej takiego zarzutu w związku z przystąpieniem do przesłuchania jej w charakterze osoby podejrzanej. Nie było zatem żadnych podstaw do wskazywania na osobę powódki jako na podejrzaną w rozumieniu art. 71 § 1 kpk. Nie było także podstaw do określenia

w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. powódki jako współsprawcy. Powódka stwierdziła, że wskazanie danych współsprawców bez przedstawienia im zarzutów jest niezgodne z art. 313 § 2 kpk. Zdaniem powódki, skoro aż do dnia 11 lutego 2013 r. nie przedstawiono jej zarzutów, to w chwili wydawania postanowienia z dnia 20 grudnia 2013 r. prokurator nie miała podstaw do wskazania powódki jako współsprawcy. Powyższe, zdaniem B. W., wskazuje na to, że powódka została bezprawnie wskazana w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2013 r. jako współsprawca. B. W. wskazała także, że postanowienie z dnia 20 grudnia 2013 r. doręczono jej jako podejrzanej. Działanie pozwanej naruszyło zatem jej część i godność, bowiem nie można nikogo bezpodstawnie nazywać działającym wspólnie i w porozumieniu ze sprawcą przestępstwa, w tym wypadku przestępstw o wysokiej szkodliwości społecznej i będących w odczuciu społecznym przestępstwami ogromnego ciężaru gatunkowego. Podała także, że wskazanie, że jest współsprawcą czynów zabronionych może ją narazić na utratę zaufania jej kontrahentów. (k. 1-8 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 lipca 2014 r. **pozwana M. K. (1)** wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazała, że nie kwestionuje treści postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. Pozwana podniosła, że domaganie się ochrony prawnej w postaci naruszenia dobra osobistego od prokuratora w trakcie pełnienia obowiązków służbowych nie znajduje uzasadnienia prawnego. Podniosła brak legitymacji procesowej biernej pozwanej, bowiem jej zdaniem w niniejszym procesie mógłby odpowiadać Skarb Państwa reprezentowany przez Prokuratora Okręgowego w Poznaniu. Wskazała także, że pozew w niniejszej sprawie ma na celu odsunięcie jej od prowadzenia postępowania karnego w sprawie (...). Zdaniem pozwanej, powódka w żaden sposób nie wykazała jakiej dolegliwości doznała na skutek umieszczenia jej nazwiska w przedmiotowym postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym. Nadto podała, że zarzut współsprawstwa w czynie popełnionym przez B. M. okazał się tożsamy i prawdziwy w wydanym i przedstawionym powódce zarzutem w postanowieniu z dnia 11 lutego 2013 r. Podała także, że B. M. był długoletnim znajomym powódki, zaś pełnomocnicy i bank byli zobowiązani do zachowania tajemnicy

w związku z informacjami zawartymi w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. Pozwana wyjaśniła także, że powódka otrzymała odpis postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. nie jako podejrzana, ale jako osoba uprawniona - członek zarządu spółki, której rachunek zajęto. Powódka skorzystała z przysługującego jej prawa i złożyła zażalenie na postanowienie, które następnie zostało uchylone przez Sąd. (k. 26-31 akt).

Pismem z dnia 29 września 2014 r. Skarb Państwa, reprezentowany przez Prokuratora (...) zgłosił na postawie art. 76 kpc przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego, wskazując, że ma interes prawny, aby spór został rozstrzygnięty na korzyść pozwanej. Skarb Państwa wskazał, że niekorzystny dla pozwanej wyrok może skutkować ewentualną odpowiedzialnością służbową czy pracowniczą prokuratora, za ewentualne następstwa szkody. Interesem prawnym interwenienta jest także obrona własnej sytuacji prawnej w postępowaniu (...), bowiem powódka zmierza do wyłączenia pozwanej od prowadzenia sprawy, co nie sprzyja dobru śledztwa. (k. 38-44 akt).

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. Sąd nie dopuścił z urzędu w charakterze interwenienta po stronie pozwanej Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prokuratora (...). (k. 98 akt).

Na rozprawie z dnia 9 marca 2015 r. **powódka zmieniła żądanie** w ten sposób, że wyeliminowała z treści oświadczenia, złożenia którego domaga się od pozwanej słów: „i podejrzanej”. (k. 287 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 5 kwietnia 2012 r. Generalny Inspektor Informacji Finansowej złożył w Prokuraturze (...) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez P. W. i B. M., określonego w art. 299 § 1 kk.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2012 r. prokurator Prokuratury (...) (...) przedstawił B. M. m.in. zarzut, że działając wspólnie

i porozumieniu z P. W. i B. W. jest podejrzany o popełnienie przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk w zw. z art. 12 kk i art. 65 § 1 kk oraz przestępstwa z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 61 § 1 kks, z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks.

W dniu 20 grudnia 2012 r. przesłuchano B. M. w charakterze podejrzanego, który przyznał się do stawianych mu zarzutów.

Dowód: pismo Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z dnia 5 kwietnia 2012 r. (k. 136-154 akt), postanowienie o przedstawieniu zarzutów B. M. (k. 155 – 159 akt), protokół przesłuchania podejrzanego B. M. (k. 184-187 akt), częściowo zeznania pozwanej (adnotacja 01:01:27 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt)

W dniu 20 grudnia 2012 r. pozwana M. K. (1), będąca prokuratorem Prokuratury (...) delegowanym do Prokuratury (...) wydała postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym na mieniu podejrzanego B. M. poprzez karę grzywny w wysokości około 100.000 zł oraz uiszczenie należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym do kwoty co najmniej 25.146.341 zł. Zabezpieczenie kar i roszczeń dokonano poprzez zajęcie wierzytelności zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. prowadzonym na rzecz (...) Sp. z o.o. W uzasadnieniu postanowienia wskazano m.in, że B. M. działając wspólnie i porozumieniu z P. W. i B. W. jest podejrzany o popełnienie przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk w zw. z art. 12 kk i art. 65 § 1 kk i przestępstwa z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 61 § 1 kks, z art. 62 § 2 kks, w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks.

W postanowieniu wskazano także, że postanowienie o blokadzie rachunku bankowego (...) Sp. z.o.o. prowadzonego przez Bank (...) wydano w dniu 3 października 2012 r.

Dowód: postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. (k. 10-14 akt i 112-118 akt i 169- 175 akt), częściowo zeznania powódki (adnotacja 00:41:58 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt), zeznania pozwanej (adnotacja 01:01:27 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt),

Powódka B. W. w grudniu 2012 r. była członkiem zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., uprawnionym do samodzielnej reprezentacji spółki. Postanowienie doręczono powódce w dniu 31 grudnia 2012 r. jako osobie uprawnionej. Odpis postanowienia doręczono także: B. M., jego adwokatowi M. K. (2), P. W., adwokatowi S. K., adwokatowi M. I. oraz Bankowi (...) S.A.

Odpis postanowienia z dnia 20 grudnia 2012r. został doręczony powódce 31 grudnia 2012r. Po zapoznaniu się z treścią w/w orzeczenia powódka zdenerwowała się, reagując płaczem i żądaniem środków na uspokojenie. Atmosfera w domu powódki w okresie noworocznym była nerwowa i napięta. Powódka i jej mąż powiadomili rodzinę i znajomych o treści postanowienia o zabezpieczeniu.

Dowód: postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. (k. 12 i 13 akt i 112-118 akt i 169- 175), zarządzenie do postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. (k. 176 i 276 akt), dowód doręczenia powódce postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. (k. 179 akt), dowody doręczenia postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. (k. 177-178 akt i 180-183 akt), odpis z KRS spółki (...) sp. z o.o. (k. 32-36 akt i 226-229 akt), częściowo zeznania świadka P. W. (adnotacja 00:12:39 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt), częściowo zeznania powódki (adnotacja 00:41:58 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt), zeznania pozwanej (adnotacja 01:01:27 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt).

Pismem z dnia 3 stycznia 2013 r. powódka wniosła jako członek zarządu spółki (...) Sp. z o.o. zażalenie na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego z dnia 20 grudnia 2012 r.

Pismem z dnia 7 stycznia 2013 r. powódka wniosła jako podejrzana zażalenie na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego z dnia 20 grudnia 2012 r.

Dowód: zażalenie z dnia 3 stycznia 2013 r. (k. 219 – 225 akt), odpis z rejestru przedsiębiorców (k. 226-232 akt), zażalenie z dnia 7 stycznia 2013 r. (k. 233-239 akt), częściowo zeznania powódki (adnotacja 00:41:58 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt).

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy (...)

(...) postanowił zmienić zaskarżone postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. w ten sposób, że uchylił zabezpieczenie w postaci zajęcia wierzytelności zgromadzonych na rachunku bankowym prowadzonym na rzecz (...) Sp. z o.o. i zwolnił środki zgromadzone na wskazanym w postanowieniu rachunku bankowym w Banku (...).

Sąd rozpatrujący zażalenie powódki na postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. wskazał, że z akt postępowania przygotowawczego, którymi dysponował wówczas Sąd wynika, że powódka w dniu 11 lutego 2013 r. nie była osobą podejrzaną.

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego (...) z dnia 11 lutego 2013 r. (k. 261 -267 akt), protokół posiedzenia Sądu Rejonowego (...) z dnia 11 lutego 2013 r. (k. 283-284 akt).

W toku postępowania przygotowawczego B. M. złożył obszerne wyjaśnienia obciążające powódkę i jej męża P. W. wskazujące na ich udział w popełnianiu przestępstw objętych tym postępowaniem.

W dniu 27 lutego 2013 r. powódka została przesłuchana w Prokuraturze (...) w charakterze podejrzaney. Ogłoszono jej postanowienie z dnia 11 lutego 2013 r. w którym przedstawiono B. W. zarzut, że działając wspólnie i w porozumieniu z B. M. i P. W. jest podejrzana o popełnienie przestępstwa z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 61 § 1 kks, z art. 62 § 2 kks, w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks i przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk w zw. z art. 12 kk i art. 65§1 i 2 kk.

Podczas przesłuchania w obecności obrońcy pozwana nie podała, że cierpi na stany depresyjne.

Dowód: protokoły przesłuchania podejrzanego B. M. (k. 188 -218 akt), postanowienie z dnia 11 lutego 2013 r. o przedstawieniu zarzutów powódce (k. 160- 163 akt), częściowo zeznania powódki (adnotacja 00:41:58 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt), zeznania pozwanej (adnotacja 01:01:27 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt).

Wyrokiem zaocznym z dnia 30 stycznia 2015 r. tutejszy Sąd nakazał B. M., aby w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku wysłał listem poleconym adresowanym do powódki i P. W. oraz wskazanych w wyroku instytucji własnoręcznie podpisane oświadczenie, w którym przeprosza powódkę i P. W. z tytułu naruszenia ich dóbr osobistych poprzez bezprawne rozpowszechnianie fałszywych stwierdzeń odnośnie spółki (...) sp. z o.o. i (...) – handel sp. z o.o. B. M. złożył stosowne oświadczenie.

Dowód: wyrok z dnia 30 stycznia 2015 r. (k. 280 akt), oświadczenie B. M. (k. 277-279 akt).

Postępowanie przygotowawcze w sprawie(...)trwa nadal.

Dowód: zeznania pozwanej (adnotacja 01:01:27 e-protokołu z dnia 9 marca 2015 r. k. 288 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci kserokopii dokumentów urzędowych i prywatnych, zeznań pozwanej oraz częściowo na podstawie zeznań świadka P. W. i powódki.

Sąd uznał za wiarygodne dołączone do złożonych w sprawie pism procesowych dokumenty prywatne i urzędowe albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa, nie została przez żadną ze stron zakwestionowana. Sąd uznał również za wiarygodne kserokopie dokumentów zgromadzone w aktach sprawy albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa, nie była przedmiotem sporu.

Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów pozwolił na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd uznał jedynie za nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dokumenty złożone przez powódkę na rozprawie w dniu 9 marca 2015r. w postaci oświadczenia B. M. z 11 lutego 2015r., dwóch oświadczeń z 24 listopada 2014r. oraz kserokopii wyroku zaocznego z 30 stycznia 2015r. wydanego przez Sąd (...)w sprawie o sygn. akt (...), albowiem dokumenty te dotyczą okoliczności mających miejsce już po wydaniu przez pozwaną postanowienia z dnia 20 grudnia 2012r. i tym samym nie znanych jej w momencie jego wydawania.

Sąd w całości uznał za wiarygodne **zeznania pozwanej**, bowiem pokrywają się z wiarygodnym materiałem dowodowym zebrany w sprawie i częścią zeznań świadka i powódki uznanych za wiarygodne. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania pozwanej, która potwierdziła, że w postanowieniu o zabezpieczeniu wskazała jako współsprawcę powódkę zawierając w nim treść zarzutów przedstawionych B. M., bowiem jest to logiczne w świetle obowiązku prokuratora do wyczerpującego opisania podejrzanemu zarzucanego mu czynu i obowiązku uzasadnienia postanowienia o zabezpieczeniu mienia, w tym przypadku mienia podejrzanego B. M.. Wiarygodne były także zeznania pozwanej, że powódka w chwili przesłuchiwania nie zgłaszała dolegliwości w postaci depresji, bowiem powódka w żaden sposób nie wykazała, aby cierpiała w tamtym czasie na tę chorobę. Wiarygodne są także zeznania pozwanej, że postanowienie o zabezpieczeniu zostało doręczone jedynie osobom i podmiotom wskazanym w zarządzeniu do postanowienia, bowiem brak w aktach dowodu przeciwnego. Sąd dał również wiarę zeznaniom pozwanej, że nie przedstawiono powódce zarzutów wcześniej aniżeli przed 27 lutego 2013 r. z uwagi na brak dostatecznego materiału dowodowego, bowiem pokrywa się to z treścią postanowienia o przedstawieniu powódce zarzutów oraz z treścią protokołów z zeznań B. M..

Sąd dał wiarę zeznaniom **świadka P. W.** jedynie w części, w której znalazły oparcie w pozostałym wiarygodnym materiale dowodowym.

W szczególności Sąd dał wiarę zeznaniom świadka, że powódka po otrzymaniu postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. płakała i była nerwowa oraz że w okresie noworocznym w domu B. W. panowała nerwowa atmosfera, albowiem pokrywa się to z zeznaniami powódki oraz zasadami doświadczenia życiowego. Wiarygodne jest bowiem, że powódka po zapoznaniu się z treścią postanowienia, które zawierało treść zarzutów postawionych B. M. i gdzie wskazano na jej współudział mogła zareagować nerwowo. Powódka mogła bowiem podejrzewać w tym momencie, że również jej zostaną zarzuty i w konsekwencji będzie wobec niej toczyło się postępowanie karne.

Sąd dał także wiarę zeznaniom świadka co do okoliczności doręczenia Bankowi (...) S.A. odpisu postanowienia o zabezpieczeniu i blokadzie środków, która miała miejsce na mocy postanowienia z dnia 3 października 2012 r. jeszcze przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu. Koresponduje to bowiem przede wszystkim z treścią postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz zeznaniami pozwanej.

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom świadka, że Bank (...) i inne instytucje, w tym Urząd Miasta w K. dowiedziały się o treści postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. i szykanowały powódkę, bowiem w żaden sposób nie znalazło to potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd nie dał także wiary zeznaniom świadka, że rodzina i znajomi powódki dowiedzieli się o treści postanowienia i zaczęli traktować powódkę jak przestępcę. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje bowiem na to, aby postanowienie doręczono innym osobom i podmiotom aniżeli podejrzanemu B. M., powódce jako członkowi zarządu spółki, której rachunek bankowy zajęto, P. W. jako prezesowi zarządu spółki, oraz wskazanym w zarządzeniu adwokatom i Bankowi (...). Nadto .świadek zeznał, że to on i powódka poinformowali rodzinę i znajomych o treści postanowienia. Zatem niewiarygodne są jego zeznania, że powódka odczuła negatywne reakcje rodziny i znajomych w związku z wydaniem postanowienia z dnia 20 grudnia 2012r., albowiem gdyby świadek i powódka nie przekazali osobom ze swojego otoczenia jego treści, informacja ta byłaby dla nich nieznana. Sąd nie dał także wiary zeznaniom świadka, że powódka dostawała wiadomości sms z pogrózkami, bowiem okoliczność ta nie została poparta materiałem dowodowym zebrany w toku postępowania. Ponadto strona powodowa nie podnosiła tej kwestii w żadnym swoim piśmie i nie wiązała z wydanym postanowieniem.

Wewnętrznie sprzeczne, a przez to niewiarygodne okazały się z kolei zeznania świadka, że powódce doręczono postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r. informacyjnie, bowiem jednocześnie z zeznań świadka jak i akt sprawy wynika, że powódka zaskarżyła to postanowienie jako członek zarządu uprawniony do samodzielnej reprezentacji spółki (...) Sp. z o.o.

Zeznania świadka na okoliczność szykanowania powódki przez pracowników banku, w tym odmowa dokonania przelewów **po** uchyleniu postanowienia zabezpieczającego nie mają znaczenia dla niniejszej sprawy. Powódka domaga się

w niniejszym procesie ochrony dóbr osobistych wynikających z wydania postanowienia o zabezpieczeniu, a nie zaś wynikających z jego uchylenia.

Sąd częściowo dał wiarę **zeznaniom powódki** w zakresie w jakim znalazły potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, w szczególności na okoliczność reakcji powódki na treść postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r., tj. że powódka była nerwowa, płakała i brała środki na uspokojenie. Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, że zaskarżyła postanowienie z dnia 20 grudnia 2012 r., z tego powodu, że zajęte środki pieniężne należały do spółki (...) Sp. z o.o., nie zaś do B. M., znajduje to bowiem pokrycie w treści zażalenia na powyższe postanowienie.

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom powódki, że w wyniku zapoznania się z treścią postanowienia z dnia 20 grudnia 2012 r. cierpiała na stany depresyjne i że depresję zdiagnozował u niej endokrynolog i lekarz rodzinny, bowiem nie wykazała w żaden sposób tej okoliczności. Powyższemu przeczą również wiarygodne zeznania pozwanej, która jako prokurator przesłuchiwała powódkę w dniu 27 lutego 2013 r. i pytała o jej stan zdrowia, w tym stan zdrowia psychicznego, zaś powódka nie zgłaszała w tym zakresie żadnych dolegliwości.

Zeznania powódki na okoliczność szykanowania jej przez pracowników banku, w tym odmowa dokonania przelewów **po** uchyleniu postanowienia zabezpieczającego nie mają znaczenia dla niniejszej sprawy. Powódka domaga się w niniejszym procesie ochrony dóbr osobistych wynikających z wydania postanowienia o wydaniu zabezpieczenia, a nie zaś wynikających z jego uchylenia. Tym samym ewentualne zastrzeżenia w tym zakresie winna kierować pod adresem pracowników banku, nie zaś pozwanej. Ponadto fakt ewentualnej odmowy dokonania przelewów przez pracowników banku, w świetle uchylenia przez Sąd (...) w sprawie o sygn. akt (...)zabezpieczenia w postaci zajęcia wierzytelności zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. na rzecz (...) spółki z o. o. , winien być traktowany jako brak profesjonalizmu i posiadania przez nich elementarnej wiedzy prawnej, a nie jako przejaw szykanowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wobec zarzutu braku legitymacji procesowej biernej pozwanej, Sąd rozpoznając niniejszą sprawę w pierwszej kolejności rozważał kwestię możliwości pozwania funkcjonariusza publicznego, jako osoby fizycznej, w sprawie o naruszenie dóbr osobistych.

Odnosząc się do powyższej kwestii należy uznać za utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego, że działanie w charakterze funkcjonariusza publicznego nie eliminuje automatycznie odpowiedzialności za naruszenie dobra osobistego innej osoby i działanie to, zrealizowane w ramach wykonywanej funkcji publicznej, może stanowić podstawę odpowiedzialności niezależnie od odpowiedzialności Skarbu Państwa (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 1980 r., IV CR 475/80, OSNCP z 1973 r. Nr 6, poz. 115, z dnia 8 lutego 1991 r., I CR 791/90 nie publ., z dnia 19 grudnia 2002 r., II CKN 176/01, nie publ., z dnia 12 lutego 2010 r., I CSK 340/00, OSNC-ZD z 2010 r. Nr 3, poz. 97, Biul. SN z 2010 r. Nr 4, poz. 13 -14, z dnia 8 listopada 2012 r., I CSK 177/12, nie publ. oraz z dnia 4 kwietnia 2014 r. II CSK 407/13). Zatem w sytuacji, gdy osoba reprezentująca jednostkę organizacyjną działa – naruszając cudze dobro osobiste – w takim charakterze, to nie zwalnia tej osoby fizycznej od odpowiedzialności wobec pokrzywdzonego przewidzianej w art. 24 § 1 k.c.; stroną pozwaną w procesie o ochronę dobra osobistego może być zarówno wymieniona

osoba, jak i jednostka, którą ona reprezentowała (por. wyrok z dnia 28 listopada 1980 r., IV CR 475/80, OSNCP 1981 nr 9, poz. 170). W takiej sytuacji należy dopuścić możliwość wyboru pozwanego przez osobę, której dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone (por. np. M. Pazdan [w:] System Prawa Prywatnego, Tom 1. Prawo cywilne – część ogólna, Rozdział XVI. Dobra osobiste i ich ochrona, pod red. M. Safjana, Warszawa 2007, s. 1154).”

Tym samym zarzut braku legitymacji biernej pozwanej okazał się niezasadny i zdaniem Sądu wobec pozwanej mogło zostać wytoczone powództwo w niniejszej sprawie.

Powódka w niniejszym procesie domagała się złożenia przez pozwaną oświadczenia o treści wskazanej w pozwie, upatrując naruszenia swoich dóbr osobistych w postaci czci, godności, jak i dobrego imienia i dobrej sławy swojej osoby, również jako przedsiębiorcy. Naruszenie swoich dóbr wywodziła ze wskazania powódki z imienia i nazwiska w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2012 r. wydanym przez prokuratora (...) o zabezpieczeniu majątkowym, jako współsprawcy czynów przestępnych zarzuconych B. M. tj. przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k. oraz przestępstwa z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s., art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s., zanim zostało wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutów powódce.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą prawną żądania zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych jest art. 23 kc i 24 § 1 k.c.

Przepis art. 23 k.c. zawiera ogólną zasadę, że dobra osobiste, wymienione w nim jedynie przykładowo, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Godność osobistą definiuje się jako sferę osobowości, która konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Poczucie to, które jest istotnym elementem psychiki człowieka kształtowane jest przez szereg różnych okoliczności zewnętrznych i jest uwarunkowana historycznie i kulturowo. Jego postacie i rozmiar w istotny sposób zależą od cech psychiki człowieka i od całokształtu jego osobowości. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 maja 2014 r. I Aca 1523/13).

W razie dokonanego naruszenia powód może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Ochrona praw podmiotowych osobistych udzielona pokrzywdzonemu w art. 24 § 1 k.c. ma charakter ochrony bezwzględnej, gwarantującej efektywne usunięcie skutków dokonanego naruszenia lub spowodowania powstania stanu zagrożenia. Stanowi zatem wyraz założenia ustawodawcy, że naruszenie lub zagrożenie naruszeniem przez kogokolwiek i w jakikolwiek sposób obowiązkowi biernego zachowania się, powoduje powstanie przeciwko naruszającemu określonego roszczenia niemajątkowego.

Przepis art. 24 k.c. statuuje domniemanie bezprawności działania naruszającego czyjeś dobro osobiste. Domniemanie bezprawności, które ustanowił ustawodawca w art. 24 k.c. zwalnia jedynie stronę domagającą się ochrony dobra osobistego od wykazania, że działanie naruszające cudze dobro osobiste było bezprawne. Nie zwalnia natomiast takiej osoby od wykazania, że do naruszenia jej dobra osobistego doszło na skutek działania czy też zaniechania sprawcy. Innymi słowy, w realiach niniejszej sprawy na powódce spoczywał ciężar udowodnienia, że działania pozwanej naruszyły jej dobra osobiste.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należy stwierdzić, że postępowanie nie wykazało, aby pozwana działając jako prokurator w ramach powierzonych jej zadań działała bezprawnie. Powódka zarzuciła bowiem, że pozwana wskazała ją w postanowieniu o zabezpieczeniu jako współsprawcę przestępstw, o popełnienie których podejrzewano B. M. bezprawnie, mimo, że jednocześnie nie przestawiła jej zarzutów.

W związku z powyższym należało rozważyć, czy określenie w postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym - innej osoby jako współsprawcy uprawnia do twierdzenia, że tenże współsprawca jest jednocześnie podejrzanym o

popelnienie określonych przestępstw. Innymi słowy, czy bezprawne było zachowanie pozwanej, z którego powódka wywodzi swoje roszczenia.

Instytucję współsprawstwa reguluje art. 18 § 1 k.k. - odpowiada za sprawstwo nie tylko ten, kto **wykonuje czyn zabroniony** sam albo **wspólnie i w porozumieniu z inną osobą**, ale także ten, kto kieruje wykonaniem czynu zabronionego przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej wykonanie takiego czynu.

Na podstawie art. 71 § 1 k.p.k. za podejrzanego uważa się osobę, co do której **wydano** postanowienie o przedstawieniu zarzutów albo której bez wydania takiego postanowienia postawiono zarzut w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego.

Natomiast zgodnie z art. 313 § 1 k.p.k. jeżeli dane istniejące w chwili wszczęcia śledztwa lub zebrane w jego toku uzasadniają dostatecznie podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba, **sporządza się** postanowienie o przedstawieniu zarzutów, ogłasza je niezwłocznie podejrzanemu i przesłuchuje się go, chyba że ogłoszenie postanowienia lub przesłuchanie podejrzanego nie jest możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju.

Pomiędzy terminami "wydanie" a "sporządzenie" postanowienia zachodzi istotna różnica, jako że dla "wydania" niezbędne jest dopełnienie kolejnych czynności procesowych określonych w art. 313 § 1 k.p.k., koniecznych dla skuteczności tej procesowej czynności. Aby zatem postanowienie o przedstawieniu zarzutów zostało uznane za wydane, czyli prawnie skuteczne, niezbędne jest kumulatywne spełnienie trzech warunków: sporządzenie postanowienia, jego niezwłoczne ogłoszenie i przesłuchanie podejrzanego (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2014 r. IV KK 341/13, Lex). Konstatując współsprawca i podejrzanego to dwa zupełnie różne pojęcia, a współsprawca nie musi być w danym momencie osobą formalnie uznaną za podejrzaną.

Opis czynu wskazany w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów podejrzanemu (a następnie jego powielane np. w postanowieniu o zastosowaniu zabezpieczenia majątkowego na mieniu podejrzanego) ma wpływ na akt oskarżenia, a następnie na wyrok karny. Wobec powyższego per analogiam w postępowaniu przygotowawczym można posiłkowo przytoczyć stanowisko orzecznictwa w sprawach karnych, sformułowanym już w postępowaniu sądowym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lutego 1991 r. (V KRN 386/90, Lex) co do zasady przyjął, iż w każdym wypadku, gdy sąd ustala, że współsprawcą przestępstwa jest osoba nie będąca oskarżoną w danej sprawie, to w części dyspozytywnej wyroku powinien posługiwać się określeniem zastępującym nazwisko tego współsprawcy. Wskazać w tym miejscu trzeba, iż postępowanie wobec owego współsprawcy w stanie faktycznej rozpatrywanej przez Sąd Najwyższy sprawy – umorzono. Sąd Najwyższy uznał jednak, iż „inna jest sytuacja, gdy postępowanie karne przeciwko osobie nie będącej oskarżoną w konkretnej sprawie ma się toczyć w przyszłości lub zostało umorzono - jak w opisywanej sprawie - wobec śmierci współsprawcy. W takim wypadku ustalenie współsprawstwa jest zgodne z rzeczywistością. Tym jakże istotnym elementem stanu faktycznego jest współudział w przestępstwie tej innej osoby. Pominięcie tych ustaleń - w świetle posiadanych przez sąd dowodów byłoby niemożliwe, jeżeli wywody uzasadnienia miałyby stanowić logiczną całość. Natomiast zastąpienie nazwiska określeniem "inna osoba" lub równoznacznym technicznie było niewykonalne, sztuczne, gdyż i tak z kontekstu uzasadnienia, nie mówiąc już o dowodach, wynikałoby, kto jest tą osobą.

Wobec powyższego, zasadne i dopuszczalne było w toczącym się postępowaniu przygotowawczym o sygn. akt (...)użycie imienia i nazwiska powódki jako uznawanej przez pozwaną jako działającą wspólnie i w porozumieniu z podejrzanym B. M..

Zauważyć należy, że jedną z najważniejszych okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia czci to właśnie działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego (P. Księżak [w:] M. Pyziak-Szafnicka, Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz, Lex 2009).

Bezprawność naruszenia czci zostanie wyłączona, o ile sprawca działał w obronie uzasadnionego interesu tak jak zdaniem Sądu w tym przypadku. Rzeczywiście, zagwarantowanie podejrzanemu, a następnie oskarżonemu prawa do obrony jest jego jednym z fundamentalnych praw w procedurze karnej (art. 6 k.p.k.). Z kolei wskazanie w

przedmiotowym postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym jak i w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów imienia i nazwiska ustalonej osoby z którą podejrzany działa wspólnie i porozumieniu, stosownie do wyników dotychczasowego postępowania dowodowego urzeczywistnia między innymi prawo do obrony przysługujące podejrzanemu. Podejrzany jest wówczas w stanie ustosunkować się wówczas do stawianych mu zarzutów.

Jednocześnie podkreślić należy, że prawa powódki, jako członka zarządu spółki (...) Sp. z o.o. po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu także zostały zachowane, bowiem postanowienie w tym przedmiocie zostało jej stosownie do art. 100 § 2 k.p.k. doręczone jako osobie uprawnionej, której przysługiwało zażalenie na powyższe postanowienie. Nadmienić należy, że w wyniku wniesienia zażalenia postanowienie o zabezpieczeniu zostało uchylone.

Zdaniem Sądu, z uwagi na to, że określenie powódki jako współsprawcy nie jest jednoznaczne z wskazaniem jej w tamtym okresie czasowym jako osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, trudno stwierdzić, aby z tej przyczyny doszło do naruszenia jej dóbr osobistych. W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu trudno mówić o naruszeniu godności powódki, w szczególności nie można przyjąć, by poprzez wpisanie jej imienia i nazwiska jako współsprawcy (nie podejrzanej) naruszono szacunek ze strony osób trzecich wobec niej.

Nadto powódka nie wykazała jakie dolegliwości wiązały się ze wskazaniem jej w postanowieniu o zabezpieczeniu jako współsprawcy. Bezsprzecznie powódka po zapoznaniu się z treścią postanowienia czuła się zdenerwowana i spędziła okres sylwestrowy w nerwowej atmosferze, nie oznacza to jednak, że treść postanowienia naruszyła jej dobra osobiste. Nie bez znaczenia pozostaje w tym miejscu okoliczność, że powódka skorzystała z przysługującego jej uprawnienia i zaskarżyła postanowienie o zabezpieczeniu, które w konsekwencji zostało uchylone. Nadto znamieną przy ocenie, czy treść postanowienia o zabezpieczeniu naruszyła dobra osobiste powódki jest także okoliczność, że w dniu 27 lutego 2013 r. (zatem po upływie 2 miesięcy) powódce przedstawiono zarzuty, których kwalifikacja prawna jest tożsama z kwalifikacją prawną zarzutów postawionych B. M.. W ocenie Sądu, powódka powinna zatem wykazać, w jaki sposób, przez 2 miesiące między wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu, a wydaniem postanowienia o przedstawieniu jej zarzutów naruszone zostały jej dobra osobiste. Powódka natomiast nie udowodniła, aby szykanowały ją w tym czasie banki i inne instytucje oraz pracownicy Banku (...), który wykonali postanowienie o zabezpieczeniu. Z kolei negatywne reakcje rodziny i znajomych na treść postanowienia o zabezpieczeniu wynikały z ujawnienia treści postanowienia tym osobom przez powódkę i jej męża. Trudno zatem uznać, aby pozwana miała ponosić konsekwencje ujawnienia przez powódkę tych informacji osobom trzecim. Powódka nie wykazała także, aby treść postanowienia została doręczona innym osobom i podmiotom aniżeli było to konieczne na tym etapie postępowania i by w ten sposób osoby niepowołane mogły się dowiedzieć o treści postanowienia. Nadmienić także należy, że skoro już od października 2012 r. środki na rachunku (...) spółki (...) były zablokowane, niewiarygodne jest, że dowiedzenie się przez powódkę w grudniu 2012 r., że przedstawiono zarzuty B. M. działającemu w porozumieniu z powódką wywołały u niej m.in. depresję. Szczególnie, że powódka nie dowiodła faktu pogorszenia stanu zdrowia z uwagi na treść wydanego postanowienia.

Mając zatem na uwadze całokształt materiału dowodowego, w ocenie Sądu powódka nie wykazała, aby pozwana poprzez wydanie postanowienia o zabezpieczeniu naruszyła jej dobra osobiste.

Tym samym powództwo zostało oddalone, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

Nadmienić w tym miejscu należy, że sąd nie dopuścił z urzędu w charakterze interwenienta po stronie pozwanej Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prokuratora Okręgowego w Poznaniu, uznając, że brak jest interesu Skarbu Państwa w rozstrzygnięciu sprawy na korzyść pozwanej (art. 76 kpc).

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Powódka przegrała spór w całości, a zatem zobowiązana jest

zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu, na które złożyły się kwota 360 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego (§ 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) i kwota 17 zł tytułem opłaty sądowej od pełnomocnictwa.

/-/ SSO Małgorzata Małecka